

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.11.2011, sp. zn. 21 Cdo 3278/2010, ECLI:CZ:NS:2011:21.CDO.3278.2010.1

Číslo: 55/2012

Právní věta: Písemnost uvedenou v ustanovení § 334 odst. 1 zák. práce zaměstnavatel nedoručil zaměstnanci do vlastních rukou, jestliže mu jen umožnil, aby se seznámil s obsahem písemnosti, a jestliže mu předal pouze reprodukci písemnosti s grafickým napodobením podpisu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.11.2011

Spisová značka: 21 Cdo 3278/2010

Číslo rozhodnutí: 55

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doručování, Neplatnost právního úkonu, Výpověď z pracovního poměru

Předpisy: § 12 odst. 3 věta první předpisu č. 312/2002Sb.

§ 132 o. s. ř.

§ 241a odst. 3 o. s. ř.

§ 334 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 30.06.2008

§ 50 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 30.06.2008

§ 52 písm. g) předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 30.06.2008

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Dopisem ze dne 5. 5. 2008 žalovaný sdělil žalobkyni, že jí ve smyslu ustanovení § 52 písm. g) zák. práce dává výpověď z pracovního poměru. Závažné porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k žalobkyní vykonávané práci spatřoval v tom, že bez splnění podmínek pro výkon činnosti podle ustanovení § 14 zákona č. 21/2006 Sb. prováděla v období od 1. 9. 2007 do 14. 12. 2007 ověřování shody opisů nebo kopie s listinou ověřování podpisů (bod 1.), že neoznámila příslušnému odboru Magistrátu města O. změny v podpisových vzorech tří úředníků (včetně jí samé) provádějících vidimaci a legalizaci do pěti dnů ode dne, kdy nastaly (bod 2.), že při závěrečných pracích pro inventarizaci a audit v únoru a březnu 2008 vytýkala jiné zaměstnankyni nedostatky v práci za použití vulgarismů vůči její osobě (bod 3) a že nedostatečně řídila a kontrolovala práci přímo podřízené zaměstnankyně, což se projevilo v rámci výsledku dílčí inventarizace při inventarizaci majetku dne 25. 2. 2008 (bod 4.). Zároveň ji stejným dopisem pro porušení uvedených povinností odvolal se souhlasem tajemníka Magistrátu města O. z funkce tajemníka Úřadu městského obvodu N. V.

Žalobkyně se domáhala, aby bylo určeno, že odvolání z funkce tajemníka Úřadu městského obvodu N. V. a výpověď z pracovního poměru ze dne 5. 5. 2008 jsou neplatné, neboť žádné pracovní

povinnosti neporušila.

O k r e s n í s o u d v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 5. 2009 žalobu zamítl a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 20 706 Kč k rukám advokátky Mgr. J. W. Vycházejí z toho, že výpověď z pracovního poměru a odvolání z funkce byly učiněny písemnou formou a že žalobkyni byla tato listina doručena, přezkoumal důvody výpovědi z pracovního poměru a odvolání z funkce a dovedl, že žalobkyně se jednáním „popsaným ve výpovědi pod bodem 1. a 2.“ dopustila závažného porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci.

K odvolání žalobkyně K r a j s k ý s o u d v Ostravě rozsudkem ze dne 30. 11. 2009 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že odvolání žalobkyně z funkce tajemnice a výpověď z pracovního poměru dané žalobkyni dopisem žalovaného ze dne 5. 5. 2008 jsou neplatné, a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 3000 Kč. Souhlasil s žalobkyní, že soud prvního stupně se dostatečným způsobem nevypořádal s její námitkou týkající se písemné formy a doručení odvolání z funkce a výpovědi z pracovního poměru. Zopakoval proto důkaz účastnickým výslechem žalobkyně, na základě kterého zjistil, že starostka J. K. předala dne 5. 5. 2008 žalobkyni do trvalé dispozice pouze fotokopii listiny ze dne 5. 5. 2008. Byl totiž vyhotoven pouze jeden originál uvedené listiny s vlastnoručním podpisem starostky. Starostka vyhotovila fotokopii originálu této listiny, kterou předala žalobkyni poté, co žalobkyně potvrdila svým podpisem na originálu listiny její převzetí. Jelikož žalovaný uvedl, že tyto skutečnosti jsou mezi účastníky nesporné, odvolací soud již pro nadbytečnost nezopakoval důkazy výslechem svědkyň J. K. a E. R. a vycházel podle ustanovení § 120 odst. 4 o. s. ř. ze shodných tvrzení účastníků. Vycházejí dále z toho, že podle ustanovení § 50 odst. 1 zák. práce výpověď z pracovního poměru musí být dána písemně a doručena druhému účastníku, jinak je neplatná, že podle ustanovení § 12 odst. 3, věty první, zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, odvolání nebo vzdání se funkce musí být písemné a doručeno druhému účastníku, jinak je neplatné, že písemná forma pracovněprávního úkonu předpokládá existenci dvou náležitostí – písemnosti a podpisu, že písemný projev vůle musí být zároveň podepsán jednajícím fyzickou osobou a že je platný až od podpisu jednající osoby, který musí být zásadně vlastnoruční, dovedl, že platná je jen taková výpověď z pracovního poměru, kterou zaměstnavatel učinil písemnou formou a která v této formě byla doručena zaměstnanci způsobem uvedeným v ustanovení § 334 až § 336 zák. práce. Při osobním doručování listiny o výpovědi z pracovního poměru a o odvolání vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu z funkce tedy musí být zaměstnanci předána (odevzdána) do vlastních rukou listina s vlastnoručním podpisem jednající osoby; nepostačuje, jestliže zaměstnavatel umožní zaměstnanci seznámit se s obsahem listiny s vlastnoručním podpisem jednající osoby (např. tím, že mu ji předloží k nahlédnutí) a poté mu předá pouze fotokopii této listiny, tj. reprodukci listiny – její věrnou napodobeninu. Fotokopie listiny totiž neobsahuje vlastnoruční podpis jednající osoby, ale jen grafickou napodobeninu tohoto podpisu. Protože žalovaný předal žalobkyni pouze fotokopii listiny o výpovědi z pracovního poměru a o odvolání z funkce tajemnice, která nesplňovala náležitosti písemné formy právního úkonu, posoudil výpověď z pracovního poměru pro rozpor s ustanovením § 50 odst. 1 zák. práce a odvolání z funkce tajemnice Úřadu městského obvodu N. V. pro rozpor s ustanovením § 12 odst. 3, věty první, zákona č. 312/2002 Sb. jako neplatné právní úkony, přičemž žalobkyně se ve smyslu ustanovení § 20 zák. práce v obou případech této neplatnosti dovolala.

V dovolání proti rozsudku odvolacího soudu žalovaný namítá, že starostka městského obvodu N. V. předala žalobkyni originál listiny ze dne 5. 5. 2008 obsahující výpověď z pracovního poměru a odvolání z funkce tajemnice, vlastnoručně podepsaný za stranu žalovanou starostkou J. K., že žalobkyně poté, co potvrdila převzetí tohoto originálu listiny („Převzala dne 5. 5. 2008, podpis – žalobkyně“), na téže listině napsala své vyjádření, resp. stanovisko v tom smyslu, že s postupem žalovaného nesouhlasí, přičemž toto své stanovisko předložila ihned poté straně žalované, konkrétně starostce městského obvodu N. V. Skutečnost, že toto stanovisko žalobkyně napsala na originálu vlastnoručně podepsané listiny, kterou prokazatelně převzala, a předložila ho žalovanému na téže listině, nemohl žalovaný nijak ovlivnit, přičemž je zřejmé, že vůlí žalobkyně bylo předložit svému

zaměstnavateli - žalovanému písemné stanovisko k celé záležitosti, tedy nesouhlas se zvoleným postupem zaměstnavatele a toto stanovisko ponechat do trvalé dispozice žalovaného. Skutečnost, že pro takový postup žalobkyně zvolila originál listiny, v níž byly obsaženy právní úkony zaměstnavatele - žalovaného, tj. výpověď a odvolání z funkce tajemnice, nemůže jít podle dovolatele k tíži žalovaného, nýbrž žalobkyně. Navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně navrhla, aby dovolání žalovaného bylo zamítnuto, neboť odvolací soud věc správně posoudil. Namítla dále, že dovolání nebylo podáno k tomu oprávněnou osobou (tento právní krok primátora nebyl projednán ani radou města ani zastupitelstvem).

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Naposled uvedenou námitku dovolací soud neshledal důvodnou, neboť za obec jedná v soudním řízení ve smyslu ustanovení § 21b o. s. ř. ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn ji zastupovat navenek; takovou osobou je ve smyslu ustanovení § 130 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), starosta a ve statutárních městech primátor [srov. § 5 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)].

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený rozsudek ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - vzhledem k tomu, že předmětem dovolacího přezkumu je rozvazovací úkon ze dne 5. 5. 2008 - podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do dne 30. 6. 2008 (tj. přede dnem, kdy nabyly účinnosti zákony č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, a č. 126/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přeměnách obchodních společností a družstev).

Podle ustanovení § 50 odst. 1 zák. práce výpovědi může rozvázat pracovní poměr zaměstnavatel i zaměstnanec. Výpověď musí být dána písemně a doručena druhému účastníku, jinak je neplatná.

Podle ustanovení § 334 odst. 1 zák. práce písemnosti týkající se vzniku, změn a skončení pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odvolání z pracovního místa vedoucího zaměstnance, důležité písemnosti týkající se odměňování, jimiž jsou mzdový výměr (§ 113 odst. 4) nebo platový výměr (§ 136) a záznam o porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce (dále jen „písemnost“), musí být doručeny zaměstnanci do vlastních rukou.

Podle ustanovení § 12 odst. 3, věty první, zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, odvolání nebo vzdání se funkce musí být písemné a doručené druhému účastníku, jinak je neplatné.

V projednávané věci dovolatel zpochybňuje závěr odvolacího soudu o tom, že žalobkyni nebyl doručen originál listiny ze dne 5. 5. 2008 (obsahující výpověď z pracovního poměru a odvolání z funkce tajemnice), ale „pouze fotokopie“ uvedené listiny. Uplatňuje tak dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. lze dovolání, které je přípustné mimo jiné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. (a tak je tomu v projednávané věci), podat z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o. s. ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z

provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o. s. ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Provedeným dokazováním je třeba rozumět jak dokazování provedené u soudu prvního stupně, tak i dokazování u soudu odvolacího.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat – jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů – jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry (např. namítat, že soud měl uvěřit jinému svědkovi, že některý důkaz není pro skutkové zjištění důležitý, že z provedených důkazů vyplývá jiný závěr apod.). Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Skutkové zjištění o tom, že žalovaný předal žalobkyni pouze fotokopii listiny o výpovědi z pracovního poměru a o odvolání z funkce tajemnice, která nesplňovala náležitosti písemné formy právního úkonu, odvolací soud učinil – jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku – z výsledků dokazování (zejména z výpovědi žalobkyně); protože žalovaný prohlásil, že žalobkyní uvedené skutečnosti jsou mezi účastníky nesporné, vzal tato shodná skutková tvrzení ve smyslu ustanovení § 120 odst. 4 o. s. ř. za svá skutková zjištění. Tato skutková zjištění tak odvolací soud učinil zcela v souladu se zákonem.

Namítá-li dovolatel, že žalobkyně poté, co potvrdila převzetí tohoto originálu listiny („Převzala dne 5. 5. 2008, podpis – žalobkyně“), na téže listině napsala své vyjádření, resp. stanovisko v tom smyslu, že s postupem žalovaného nesouhlasí, přičemž toto své stanovisko předložila ihned poté straně žalované, a že skutečnost, že toto stanovisko žalobkyně napsala na originálu vlastnoručně podepsané listiny, kterou prokazatelně převzala, a předložila ho žalovanému na téže listině, nemohl žalovaný nijak ovlivnit, přehlíží, že mezi stranami bylo nesporné, že originál listiny ze dne 5. 5. 2008 byl pouze jeden a, požadoval-li žalovaný (starostka městského obvodu N. V.), aby žalobkyně převzetí listiny ze dne 5. 5. 2008 potvrdila svým podpisem právě na tomto jediném originálu, činil tak nepochybně proto, aby měl doklad o doručení listiny ze dne 5. 5. 2008 a logicky musel tento doklad chtít zpět do dispozice žalovaného; ponechání dokladu potvrzujícího převzetí listiny v dispozici toho, kdo převzetí potvrzuje, postrádá jakýkoliv smysl. Z toho je ovšem zřejmé, že žalovaný neměl (ani nemohl mít) v úmyslu originál listiny ze dne 5. 5. 2008 ponechat v dispozici žalobkyně. S tím pak zcela koresponduje i závěr odvolacího soudu, že do dispozice žalobkyně byla žalovaným předána (doručena) toliko kopie listiny ze dne 5. 5. 2008.

Z uvedeného vyplývá, že napadený měnicí rozsudek odvolacího soudu o věci samé je z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný. Protože nebylo zjištěno (ani dovolatelem tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen vadou uvedenou v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. nebo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání podle ustanovení § 243b odst. 2, části věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.